

Repceállományok görcső alatt – mire lehet számítani?

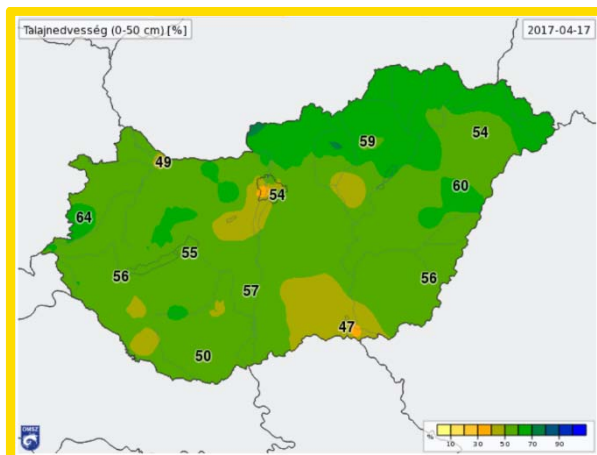

A kemény téli hónapok után a meleg és száraz márciust meglehetősen változékony, hóval és éjszakai fagyokkal „tarkított” április követte. Ennek megfelelően jelenleg a repceállományok is nagyon változatos képet mutatnak. Az állományok virágzása elég korán megkezdődött, ugyanakkor az áprilisi átlag alatti hőmérsékletek lassították a virágzás dinamikáját, szerencsére sok helyen a hideggel együtt a csapadék is

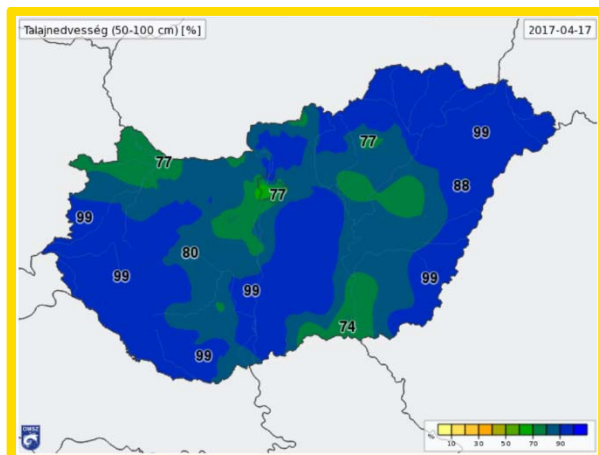
megérkezett. A május elejére jelzett melegedéssel ugyanakkor ismét lendületet vesz a repce fejlődése, bár a vízellátottság döntően fogja befolyásolni, hogy az állományok a terméspotenciáljukat mennyire tudják kiaknázni.

A repceállományok fejlődésének döntő időszaka előtt állunk

Mit érhet a legjobb állomány, ha a virágzaskor kritikussá válik a vízellátottság? A talajok vízkészlete április közepén az Alpokalja kivételével mindenhol 60%, egyes régiókban 50% alá csökkent a legfelső 50 cm-es rétegben. A mélyre hatoló gyökérzetű, jó állományok esélyeit növelte, hogy ebben az időszakban az 50–100 cm réteg talajnedvessége zömében 80 és 99% közötti értéket ért el (1. és 2. ábra, forrás: OMSZ).

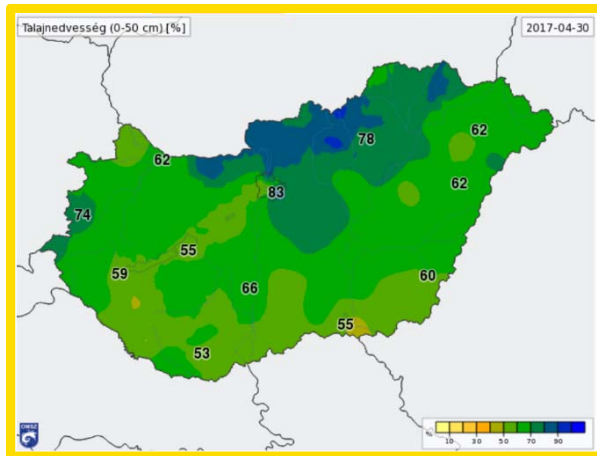

1. ábra

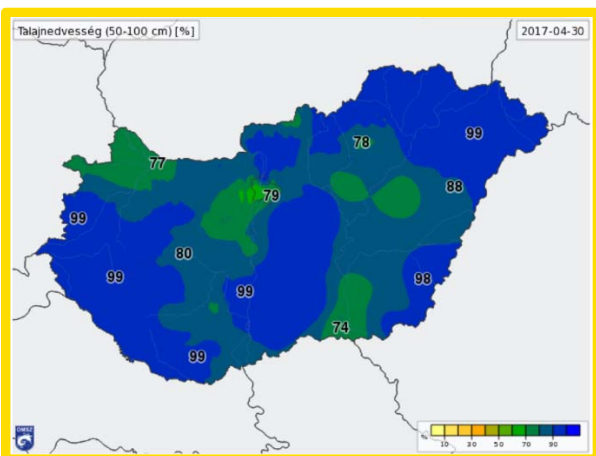

2. ábra

Április végére annyiban változott a helyzet, hogy a legfelső talajréteg vízellátottsága az Alpokalján, Pest megyében és az észak-északkeleti régióban számottevően javult, az ország többi részén 55 és 60% között maradt. A mélyebb (50–100 cm) talajrétegek ellátottsága továbbra is jellemzően 80 és 99% között alakult (3. és 4. ábra, forrás: OMSZ).

3. ábra

4. ábra

Az ország jelentős részére jellemző vízhiány már a téli–tavaszi hónapokban kialakult, ezért az április végén érkező csapadék – bár hó formájában is jelentkezett, nem okozott végzetes megdőléseket – egyértelműen jótékony hatással bírt. A repce fejlődésének legnagyobb vízigényű időszaka a virágzással kezdődik. Reméljük, hogy az elkövetkezendő napok-hetek időjárása még megfelelő feltételeket teremthet a jó termések megalapozásához. Az esetleges csapadékhiány különösen azokban az állományokban járhat kedvezőtlen következményekkel, amelyekben a kombinált stresszhatásokra a növények a becőkezdemények elrúgásával reagálnak.

A virágzáskori gombavédelem jelentősége

A virágzáskor végrehajtott fungicid kezelések legfőbb célja a szklerotíniafertőzések elleni védekezés. A kezelés „mellékhatásaként” ráadásul további kórokozók – alternária, cilindrospórium, botritisz – elterjedését is megfékezhetjük. A sikeres védekezés eredményeként az érési folyamat kissé elhúzódhat, ez jelentős gombafertőzés hiányában akár enyhe termésmenővelő hatást is kiválthat. Fokozzák a szklerotíniafertőzés lehetőségét a szűk vetésforgók. Itt az előző év repcetermő táblái

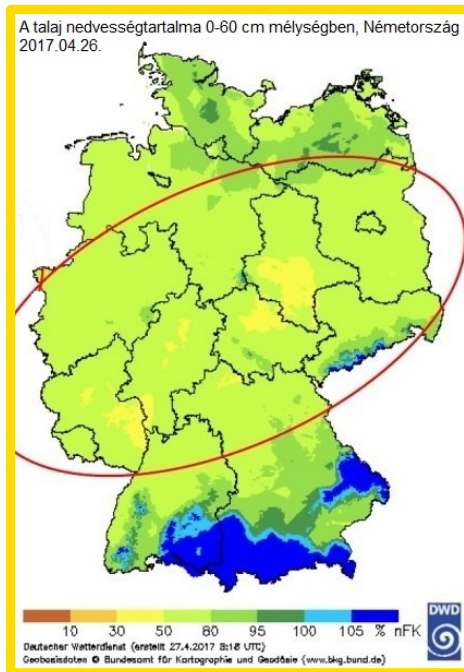

közvetlen és közeli fertőzési forrást jelenthetnek az idej állományoknak. Természetesen az időjárás alakulása döntően befolyásolja a fertőzési potenciált, mivel a gomba számára a magas hőmérséklet mellett (20 °C) a huzamosabb ideig jelen lévő talajnedvesség párolgása és a nedves növényfelületek jelentik az ideális körülményeket. A védekezés optimális időpontjának a repce 50%-os virágzása tekinthető, amikor az első szíromlevelek már lehullanak és az oldalhajtások hónaljában megtapadnak (5. ábra).

5. ábra

A becőelrűgás okainak helyes megítélése

Franciaország déli és Németország (6. ábra) meghatározó repcetermő területei is csapadékhiánytól szenvedtek eddig, itt már jelentkeznek a gyenge virágzás és becőelrűgás tünetei.

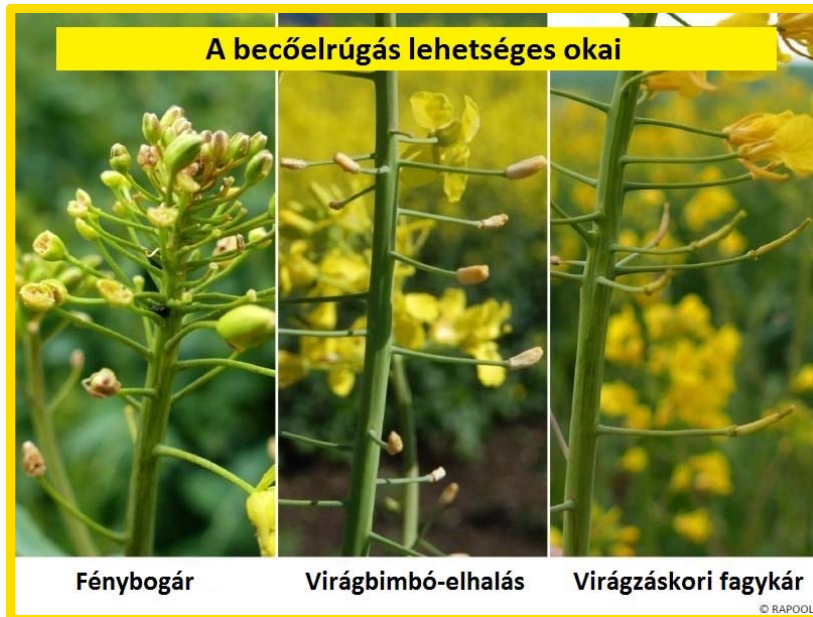
6. ábra

Hasonló tünetek megjelenésére már a korábbi években is volt példa, amikor több, egymást erősítő körülmény is a becőszám csökkenését okozta:

- aszályos körülmények kialakulása (könnyű, laza talajok, alacsony talajnedvesség);
- a nappali és éjszakai hőmérsékletek több napig, akár hetekig is tartó erőteljes ingadozása;
- az állományok csökkent, akadályozott tápanyag- és vízfelvevő képessége:
  1. száraz talajállapotok akadályozzák a tápanyagfelvételt (bórhiány),
  2. gyenge gyökérrendszer (rossz, megkésett kelés, bolha-, szúnyogkártétel a növényeken, kedvezőtlen talajszerkezet);
- részben tavaszi rovarkártétel (fénybogár);
- növényvédelmi kezelések hatása:
  1. tavaszi regulátor használata szárazságban, éjszakai fagy esetén vagy túladagolva,
  2. gyomirtószer-maradványok a talajban, esetleg későn elvégzett őszi egyszikűkezelések kedvezőtlen hatása a kis repcenövényekre,
  3. a permetezők elégtelen tisztítása, szermaradékok a tartályokban.

Még egyszer a virágzáskor tapasztalt fagyokról: a repce alapvetően problémamentesen tudja kompenzálni a néhány napig tartó enyhe fagyokat. A jó kondícióban lévő állományokban bőségesen elegendő a virágok és becőkezdemények száma. A már stresszelt állományokat (7. ábra) a késői hideg újabb sokkhatásként érte, ezek esetében döntő lesz, hogy a hőmérsékletek normalizálódása mellett a csapadékelátottság hogyan alakul az előttünk álló időszakban.

7. ábra

Mire számíthatunk?

A hazai hosszú távú előrejelzések szerint – persze az előrejelzések bizonytalanságát nem alábecsülve – az elkövetkezendő hetekben várhatóan sem a hőmérsékleti, sem a csapadékviszonyok nem térnek el jelentősen a sokéves átlagtól. Ez sok állomány esetében azt jelentheti, hogy a változékony időjárás helyi – bőkezű vagy szűkmarkú – alakulása alapján kell meghatározni a szükséges agrotechnikai beavatkozásokat. Kedvező csapadékellátottság esetén a talaj tápanyagkészletei gyorsan hozzáférhetővé válnak a növények számára. Amennyiben azonban a nedvesség és ezzel együtt a tápanyagfelvétel is limitáló faktorként jelentkezik, javasolt a növényvédelmi kezelések alkalmazásával mikroelem-utánpótlással (különösen bór) támogatni a becőképződést.

Összegzés

A repceállományok április végére változatos képet mutattak. A csak kevés régiót elkerülő téli és tavaszi csapadékhiányt részben enyhítette az április végi csapadékosabb időjárás. A még most is jó állapotú állományok számára is döntő lesz az elkövetkezendő hetek csapadékviszonyainak alakulása.

Rainer Kahl
RAPOOL-Ring GmbH

Blum Zoltán
RAPOOL Hungária Kft.

Lepsény, 2017.05.02.
www.rapool.hu

RAPOOL. A REPCE A HIVATÁSUNK.